

Handleguide for arbejdet med børn og unge, der har brug for særlig støtte i Kalundborg Kommune

Handleguide

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Indledning	4
DEL 1	5
Når den første bekymring opstår	5
Principper for faglig etik	5
Den første bekymring - Risikofaktorer	5
Den fortsatte bekymring – iagttagelser og bekymringsager	6
Informér din leder	6
Er det en akut sag?	6
Tids- og belastningsfaktor.....	6
TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDSFORA - en oversigt	7
Småbørnsområdet 0-6 år	7
De pædagogiske konsulenter	7
Tidlige indsatsmøder i dagtilbuddene.....	7
Deltagere	7
Formål.....	7
Afholdelse af møderne	8
Dialogmøder	8
Skoleområdet - fra 6-18 år	8
Specialcenter møder	8
Dialogmøder	9
Egnede problemstillinger	9
Skolens egenindsats:	9
Definition på dialogmøde:	9
Formål:.....	9
Formålet med dialogmødet er:	9
Mødets afholdelse:	9
Indsats fra de sociale myndigheder	10
Fælles for alle – 0-18 år	10
Direkte indstilling til PPR uden afholdelse af dialogmøde	10
- på småbørnsområdet	10
- på skoleområdet	10
Netværksmøder	10
Hvem tager initiativ?.....	10
Deltagere	10
Afholdelse af mødet	10
Arbejdsrunde	11
Værdispringsreglen	11
DEL 2	11
Børnelinien	11
Kompetente børn	11
Børn med særlige behov.....	11
Børn i risiko livsvilkår - Risikobørn	11
Børn i truede livsvilkår - truede børn	12
Børn i problematiske livsvilkår - problembørn	12
Når et barn ikke trives - metoder til handling	15
Intern vejledning til dagtilbud og skoler	15
Lærkereden – Kalundborg Kommunes special-dagtilbud	15
Specialpædagogisk Center Kalundborg Kommune - for normalt begavede børn og unge med særlige behov.	16
Den lokale løsningsmetode – skema A	16
DEL 3	22
Underretningen	22
Generelle forhold.....	22
Underretningspligt efter Servicelovens § 154.....	22
Underretningspligt efter Servicelovens § 153.....	22

Procedure for underretning	22
Viden eller formodninger	22
Punkter, der skal med i underretningen:	22
Hvem skal underretningen sendes til	23
Netværksmødet	23
Undtagelse fra proceduren	23
Socialfaglig undersøgelse - § 50 undersøgelsen	23
Underretningsmetoden – skema B	24
Forældrene skal inddrages	24
DEL 4	25
En beskrivelse af De faglige enheder	25
Faglig Enhed Børn og Familier	25
Teams i Børn og Familier:	25
§ 50 undersøgelse	26
Faglige enhed Småbørn - De pædagogiske konsulenter	27
Samarbejde med Børneklubben i København	27
Faglige enhed Undervisning - Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)	28
Lovgivningsmæssige forpligtelser	28
PPR udredninger	28
Børne- og ungdomspsykiatrien	28
PPR har to funktioner i organisationen	29
PPR's konsultative praksis	29
PPR's udredningsfunktion	30
PPR's åbne anonyme pædagogisk psykologiske rådgivning	30
Faglig enhed Undervisning - Specialundervisningskonsulent	30
DEL 5	30
Informationer og oplysninger	30
DEL 6	32
Bilag	32
Bilag 1 - Tavshedspligt	32
Samarbejde og videregivelse af oplysninger	32
Samtykke (Persondataloven § 3, nr 8)	32
Fælles forældremyndighed	32
"Samme myndighed" eller "anden myndighed"	33
Forældre uden forældremyndighed	33
Hvad er forældrenes ret?	34
Kan du nægte at videregive oplysninger?	34
Bilag 2 – Underretningsblanket (vedhæftet som PDF fil)	34

Forord

I Kalundborg Kommune vil vi skabe en rød tråd i vores arbejde over for børn og unge – en rød tråd der skaber sammenhæng mellem det generelle, det forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn og unge med behov for særlig opmærksomhed.

Denne Handleguide er en hjælp og et værktøj til dig som medarbejder i Kalundborg Kommune. Handleguiden tydeliggør din ansvars- og handleforpligtelse og beskriver hvem, der gør hvad, hvornår.

Det er i samarbejdet på tværs, vi har mulighederne for at skabe de bedst mulige betingelser for, at børn og unges opvækst bliver så god som mulig.

Socialministeriet lægger vægt på, at det er en central samfundsopgave at støtte udsatte børn og deres familier, så børnene på trods af vanskeligheder og svære vilkår kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende. Den tidlige indsats for børn og unge styrkes i disse år, ligesom børnenes rettigheder og kvaliteten i indsatsen er i fokus.

De gældende lovgivninger indenfor dagtilbudsloven, folkeskoleloven og serviceloven skal bruges, så de styrker det tværfaglige samarbejde mellem de sociale myndigheder og øvrige parter omkring børn, som har særlige behov.

I Kalundborg Kommunes Børne- og Ungepolitik fremhæves det, at der er en sammenhæng mellem det generelle, det forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig opmærksomhed. Børn og unge mødes med respekt ud fra den betragtning, at den enkelte rummer muligheder og ressourcer. En forholdemåde, der også viser sig i relationerne mellem de personer, som tilsammen er ansvarlige for børn og unge.

Vi glæder os til at se samarbejdet og børnelinien virke ude blandt de unge / børnene.

Gitte Johansen
Børn- og Familieudvalgsformand

Hanne Dollerup
Børn- og ungedirektør

Indledning

Handleguiden er skrevet til medarbejdere i Kalundborg Kommune, der arbejder med børn og unge i dagplejen, dagtilbuddene, sundhedsplejen, skoler, fritidshjem, SFO'er, klubber for børn og unge, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), rådgivere og familiebehandlere i Faglig enhed børn og Familie, konsulenter i Faglig enhed Småbørn og Faglig enhed Undervisning.

Handleguiden er et metodeværktøj for medarbejdere, der arbejder med børn og unge, som har brug for særlig opmærksomhed. Der lægges vægt på, at barnet og familien inddrages i hele processen omkring afhjælpning af barnets vanskeligheder.

I det daglige arbejde vil du som medarbejder komme ud for at skulle vurdere om et barn er udsat for belastningsfaktorer og derfor har brug for særlig opmærksomhed i en kortere eller længere periode. Når du bekymres i forhold til et barn, er det vigtigt, at du kender dine handlemuligheder og forpligtelser. Handleguiden tilbyder en oversigt over disse handlemuligheder og forpligtelser. Handleguiden er et redskab til at vurdere og handle:

- ... Når du får mistanke om risikofaktorer, eksempelvis omsorgssvigt, eller oplever, at et barn af andre årsager har særligt behov for opmærksomhed
- ... Når du skal handle hurtigt og vide, hvad der er dit ansvar
- ... Når du behøver viden om hvilke oplysninger, der skal være i en underretning til de sociale myndigheder
- ... Når du skal arbejde godt sammen med andre professionelle, der arbejder med børn med behov for særlig opmærksomhed

Handleguiden beskriver, hvordan samarbejdet med familien og samarbejdspartnere skal foregå, for at der kan ydes den nødvendige hjælp.

Den forståelsesramme Kalundborg Kommune arbejder indenfor, når vi skal beskrive og vurdere de vanskeligheder børn er i, er beskrevet i Børnelinien.

Generelt skal du som medarbejder i Kalundborg Kommune altid agere professionelt på baggrund af den viden, forskningen har om børns udvikling. Du har ansvar for at dele dine bekymringer med kolleger og samarbejdspartnere, når du er i tvivl om, hvordan du bør agere i en konkret sag. Du skal hele tiden tage medansvar for din egen indsats, også når du har givet din bekymring videre til andre.

For at sikre, at barnet får den nødvendige hjælp, er der ifølge loven nogle ting, du *skal* gøre, hvis du får mistanke om omsorgssvigt. Ifølge loven har du pligt til at underrette de sociale myndigheder, dvs. Faglig enhed børn og Familie i Kalundborg Kommune.

Du skal se underretningen som en mulighed for at hjælpe barnet og familien. Handleguiden hjælper dig til at vurdere barnets behov for støtte, før du evt. sender en underretning til visitationen i Faglig enhed børn og Familie.

Handleguiden er udarbejdet af en tværfaglig arbejdsgruppe af ledere og medarbejdere i efteråret 2009 og foråret 2010.

DEL 1

Når den første bekymring opstår

Principper for faglig etik

I arbejdet med børn og unge og disses familier handler det om, at man som medarbejder vurderer, hvad der er det rigtige at gøre i en given situation. I arbejdet med børn og unge opstiller vi i Kalundborg Kommune følgende principper for god etik og praksis i arbejdet med børn:

- ... Barnet skal være i fokus
- ... Forældrene inddrages fra begyndelsen i respekt for, at barn og forældre hører sammen.
- ... Åben og ærlig information. Forældrene til barnet udgør et uundværligt led og skal inddrages i det samarbejde, der skal foregå, når en vanskelig situation skal løses.
- ... Fortrolige oplysninger håndteres korrekt og i overensstemmelse med gældende lovgivning.
- ... Udgangspunktet er, at barnet har ressourcer, der kan udvikles.
- ... Tværfagligt samarbejde – sammen kan vi mere end hver faggruppe kan alene (synergieffekt).

Den første bekymring - Risikofaktorer

Fra forskningen (fra blandt andre SFI – Det Nationale Forskningscenter for velfærd 2007) ved vi, at social udsathed opstår, når risikofaktorer i bestemte kombinationer optræder igennem længere tid. Der er en række fokuspunkter, som er værd at være opmærksom på:

- ... Risikofaktorer forøger sandsynligheden for fejludvikling, men der kan ikke automatisk sættes lighedstegn mellem risikofaktorer og fejludvikling.
- ... De fleste, som udsættes for risikofaktorer, bliver ikke fejludviklede.
- ... Som regel forøges risikoen for fejludvikling først, når der forekommer 2-3 risikofaktorer.
- ... Nogle risikofaktorer har større betydning end andre.
- ... Fødselsskader er en tung risikofaktor.
- ... Social isolation er også en væsentlig risikofaktor.
- ... Hyppige negative hændelser udgør en risikofaktor, hvilket den store engangshændelse ikke nødvendigvis gør.
- ... Det er af afgørende betydning, hvordan begivenheder håndteres i nærmiljøet.
- ... Risikofaktorernes farlighed bestemmes bl.a. af den enkeltes reaktion, dvs. om barnet er åbent og søger hjælp, eller om det reagerer ved at blive indesluttet eller opfarende og vredt.
- ... Antallet af belastningsfaktorer, og længden af den tid barnet er udsat for flere belastningsfaktorer, har betydning. Det vil sige, at barnets udsathed betinges af risikofaktorernes varighed og omfang.

De nævnte punkter udgør væsentlig baggrundsinformation, når du skal identificere børn med særlige behov.

Det er vigtigt at understrege, at du i første omgang skal rette din opmærksomhed mod de tegn, barnet udviser. Først derefter kan du blive klar over, hvilke eventuelle belastningsfaktorer, som findes i barnets liv.

Den fortsatte bekymring – iagttagelser og bekymringsager

Første skridt er, at du er blevet opmærksom på, at et barn muligvis ikke trives eller ikke udvikler sig hensigtsmæssigt. Næste skridt er at følge din bekymring op med mere systematiske iagttagelser. Systematik er det modsatte af tilfældighed, og systematiske iagttagelser resulterer muligvis i vished eller forstærkede indtryk af problemet.

I vurderingen af dine iagttagelser skal du inddrage din faglige viden om børns normal- og fejludvikling samt familiers dynamik og familiehierarki.

Informér din leder

Det er vigtigt, at du på et tidligt tidspunkt informerer din nærmeste leder om din bekymring og dine iagttagelser. Når du har fortalt om problemets karakter, er det lederens ansvar, at der i samarbejde med dig lægges en plan for det videre forløb. I skal finde ud af, hvordan I vil handle ud fra de oplysninger og iagttagelser, I har gjort.

I skal overveje følgende:

- ... Hvordan skal forældrene tidligt informeres og inddrages? Dialogen med forældrene er vigtig. De har forældremyndigheden og har ikke kun ret til at træffe afgørelser om barnets forhold, men også pligt til at drage omsorg for barnet.
- ... Kan I selv klare problemerne i samarbejde med forældrene?
- ... Kan I klare problemerne, hvis I samarbejder med andre professionelle?
- ... Hvordan vil I sikre, at der sker en løbende vurdering og opfølgning af den særlige egenfaglige indsats, der sættes i værk lokalt i institutionen eller skolen?
- ... Er situationen så alvorlig, at I skal skrive en underretning til Faglig Enhed Børn og Familie?

Selvom du på et tidligt tidspunkt har informeret din leder, har du fortsat underretningspligt – se del 3.

Er det en akut sag?

En akut sag er en sag, der omhandler:

- ... Vold overfor barnet/den unge.
- ... Seksuelt misbrug af et barn/ung.
- ... Pludselige voldsomme og bekymrende hændelser i en familie, der giver anledning til at reagere hurtigt.

Det er *vigtigt*, at du og din leder vurderer, om situationen er *akut*.

Hvad gør du, når situationen er akut?

- ... I åbningstiden: Du kontakter omgående visitationen i Faglig enhed Børn og Familie. En rådgiver i Visitationen afgør som *myndighedsudøver*¹, om barnet skal undersøges af en læge, også selvom forældrene ikke mener, det er nødvendigt. (Bagest i handleguiden finder du åbningstider og telefonnummer til Faglig enhed børn og Familie).
- ... Uden for åbningstiden er der mulighed for at kontakte politiet (114), der kan henvise til den sagsbehandler, der har rådgivningsvagten.
- ... Ved akutte underretninger i sager om vold, seksuelle overgreb og grov omsorgssvigt *skal* der handles samme dag.
- ... Ved akutte underretninger *skal Visitationen* i den faglige enhed Børn- og Familie kontaktes, før forældrene inddrages. Rådgiveren i visitationen afgør, hvordan forældrene inddrages i sagen.
- ... Ved akutte underretninger tilrettelægger rådgiveren i Faglig enhed børn og Familie forløbet i hver enkelt sag.

Tids- og belastningsfaktor

I alle andre end akutte tilfælde, hvor en medarbejder bliver bekymret for et barn, drøftes iagttagelser og bekymring på et møde i institutionen eller skolen. Forældrene skal også involveres i jeres iagttagelser og bekymring for barnet.

¹ Myndighedsudøver betyder, at rådgiveren i Faglig enhed børn og Familie administrerer og fortolker de love, regler og cirkulærer, der findes inden for området

Tidsfaktoren (hvor permanente er barnets vanskeligheder?) og belastningsfaktoren (hvor hyppige er signalerne?) har betydning for, hvor meget en sag haster. Jer der arbejder med børnene hver dag i dagplejen, dagtilbuddet, skolen eller andre steder, forventes at kunne afgøre hvor på Børnelinien et konkret barn befinder sig.

TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDSFORA - en oversigt

Småbørnsområdet 0-6 år

De pædagogiske konsulenter

Når et barn i aldersgruppen 0-6 år ikke trives eller ikke udvikler sig, indkalder den pædagogiske teamleder i dagtilbuddet den pædagogiske konsulent på småbørnsområdet. Dagtilbuddets opgave er at igangsætte en systematisk iagttagelse af barnet. Til dette anvendes iagttagelseskemaet. Den pædagogiske konsulent er sparringspartner til dagtilbuddet.

I samarbejde med forældre og pædagogisk konsulent udarbejder dagtilbuddet en handleplan.

Handleplanen revideres hver tredje måned i samarbejde med forældre og pædagogisk konsulent. I denne lægges særlig vægt på, hvorledes dagtilbuddets pædagogik kan understøtte barnets udvikling.

Den pædagogiske konsulent kan i den mellemliggende periode understøtte forældre i fastholdelse af de indgåede aftaler på institutionsniveau.

Når de egenfaglige tiltag ikke er tilstrækkelige, indkalder pædagogisk teamleder til et tidligt indsatsmøde (se næste afsnit). Der fremsendes dagsorden fra dagtilbuddet til de fagpersoner som det er relevant at inddrage. I dagsordenen skal det fremgå, hvad dagtilbuddet ønsker at drøfte på det tidlige indsatsmøde.

Tidlige indsatsmøder i dagtilbuddene

I alle dagtilbud – herunder dagplejen - afholdes med regelmæssige mellemrum tidlige indsatsmøder. Tidlige indsatsmøder er en forebyggende konsultativ indsats overfor småbørn i aldersgruppen 0-6 år, hvis udvikling / trivsel er bekymrende.

Deltagere

De pædagogiske teamledere i dagtilbuddene vurderer ud fra sagens karakter, hvem der deltager fra dagplejen / dagtilbuddet på de enkelte møder. Derudover deltager:

- ... PPR psykolog.
- ... PPR tale-hørelærer.
- ... Pædagogiske konsulent på småbørnsområdet .
- ... Sundhedsplejerske.
- ... To-sprogskonsulent kan inviteres ad-hoc, når de børn man ønsker at drøfte er to-sprogsbørn.
- ... Den pædagog i Faglig enhed Småbørn, der foretager 3-års sprogvurdering, inviteres ad hoc, når det skønnes relevant.
- ... Rådgiver i Faglig enhed børn- og Familie når sagen har en så alvorlig social karakter, at man ønsker en rådgivers tilstedeværelse. Ring til visitationen og drøft det forinden, og få samtidig oplyst hvem der deltager fra Faglig enhed børn- og Familie. Hvis der allerede forefindes en aktiv social sag, er det pågældende rådgiver der deltager. Hvis der ikke forefindes aktiv social sag, vurderer visitationen om de skal sende en rådgiver ud.

Formål

Formålet med møderne er:

- ... En rådgivende forebyggende indsats overfor børn, der vækker bekymring i dagtilbuddene.
- ... Faglig sparring til pædagoger, som står med konkrete pædagogiske udfordringer i forhold til enkelte børns adfærd.
- ... Faglige sparring til pædagoger i forhold til drøftelse af bestemte adfærdsmønstre, som forskellige børn kan udvise (f.eks. håndtering af unaturlig seksuel adfærd, håndtering af mistanke om misbrugende forældre, mistanke om vold mod børn i hjemmet o.lign.).
- ... Stillingsagen til evt. underretning til Børn- og Familieenheden hvor der er tvivl om dette.
- ... Styrkelse af dagtilbuddenes egenindsats ved hjælp af videndeling med andre fagpersoner.
- ... Støtte til dagtilbuddene i den proces det er at rumme børn med vanskeligheder.

Der er udfærdiget distriktslister hvoraf det fremgår, hvordan medarbejderne er fordelt i distrikter for hhv. Sundhedsplejen, de pædagogiske konsulenter og PPR's psykologer og tale-høre medarbejdere.

For oplysning om rådgivere fra Faglig enhed børn- og Familie, kontakt visitationen i Faglig enhed børn- og Familie.

Afholdelse af møderne

Møderne afholdes i det konkrete dagtilbud (vuggestuer / børnehaver).

Den pædagogiske teamleder vurderer behovet for drøftelse af en nyopstået bekymring vedrørende konkrete børn eller temaer i børnegruppen.

Den pædagogiske teamleder udfærdiger dagsorden, som fremsendes de respektive fagpersoner senest en uge før mødets afholdelse.

De tidlige indsatsmøder planlægges fra gang til gang med regelmæssige intervaller. Der tages hensyn til dagtilbuddenes størrelse når møderne planlægges.

Børn der er under udredning i PPR er i udgangspunktet ikke til drøftelse på de tidlige indsatsmøder. Disse sager drøftes i direkte kontakt mellem dagtilbuddet og den konkrete fagperson efter behov.

Individuelle aktive sager i Faglig enhed børn- og Familie skal drøftes med pågældende rådgiver, inden rådgiver inviteres.

Dialogmøder

- på Småbørnsområdet

På småbørnsområdet har dagplejen / dagtilbuddene tæt kontakt med forældre, når de henter og bringer deres børn, og pædagoger og –medhjælpere i dagplejen / dagtilbuddene har ofte et godt indblik i den enkelte families situation, ligesom der dagligt udveksles information om barnets trivsel og udvikling.

På småbørnsområdet vurderes det på de tidlige indsatsmøder, om drøftelsen af et konkret barn skal munde ud i et dialogmøde, hvor forældrene deltager i et møde omkring barnets trivsel og udvikling.

Afholdelse af dialogmøde aftales mellem den pædagogiske teamleder og PPR's medarbejdere, ligesom det aftales hvilke fagpersoner det vil være relevant at invitere med.

Dialogmødets funktion er at afhjælpe barnets vanskeligheder gennem en konsultativ indsats, uden der foretages direkte indstilling til PPR.

Skoleområdet - fra 6-18 år

Specialcenter møder

PPR's medarbejdere arbejder dagligt ude på skolerne i Kalundborg Kommune. På alle skoler finder der således et løbende samarbejde sted mellem skolen og PPR's psykologer og talehørelærere.

På de større skoler er dette samarbejde centreret omkring skolens specialcenter, hvor skoleledelsen, speciallærere, faglærere og psykolog / talehørelærer drøfter børn, der giver anledning til bekymring. På de mindre skoler, hvor medarbejderstaben ikke er organiseret i et konkret specialcenter, finder drøftelsen typisk sted mellem skoleleder, fag- eller klasselærer og PPR medarbejder,

Skolen modtager rådgivning / vejledning fra PPR i forhold til de børn der drøftes, og den første tværfaglige indsats aftales her.

Dialogmøder

- på skoleområdet

Dialogmøder er formelt indført i samarbejde mellem PPR og folkeskolerne.

Formålet med møderne er at drøfte elever *inden* der foretages indstilling til PPR. Nogle elever vil stadig kunne indstilles direkte til PPR, men i f.eks. adfærdssager, hvor skolen ved at familiesituationen er medvirkende årsag til barnets vanskeligheder, vil PPR bede om, at der afholdes et dialogmøde.

Egnede problemstillinger

Dialogmøde er et mødeforum, hvor skolen, hjemmet og PPR sammen drøfter et barns problemstilling, *inden* der foretages indstilling til PPR.

Egnede problemstillinger vil være omkring børn, der vurderes at kunne hjælpes videre i sin udvikling uden at PPR foretager individuel udredning af eleven. Skolen oplever vanskeligheder i én eller anden grad i forhold til at få barnet til at fungere i børnegruppen og / eller i undervisningen.

Målgruppen af børn der drøftes på dialogmøder vil være elever, der i henhold til Børnelinjen er sårbare eller truede i deres udvikling.

Skolens egenindsats:

Skolen har lavet en egenfaglig indsats i samarbejde med forældrene.

Relevante fagpersoner fra en skole har været inddraget (specialundervisning, AKT-indsats, specialpædagogisk bistand mv.).

Dialogmødet skal iværksættes, når den egenfaglige indsats er udtømt.

Definition på dialogmøde:

Skolen samler de relevante ressourcepersoner og inviterer forældrene og PPR psykolog / PPR talehørelærer. Der bør deltage én fra ledelsen af skolen udover de relevante fagpersoner.

Formål:

Ofte vil de hjemlige forhold afspejle sig i barnets adfærd, når det opholder sig udenfor hjemmet.

Sociale eller personlige vanskeligheder i skolen vil også komme til udtryk i hjemmet.

Formålet med dialogmødet er:

- ... At identificere og vurdere de faktorer, der er med til at opretholde barnets vanskeligheder i skolen / dagtilbuddet.
- ... At identificere de beskyttelsesfaktorer der er omkring et barn, som kan afhjælpe barnets vanskeligheder og styrke disse beskyttelsesfaktorer.
- ... At lægge en fælles plan for, hvordan der skal arbejdes med barnet i tiden fremefter.

Mødets afholdelse:

Hver part – skolen og hjemmet - lægger frem, hvordan man opfatter elevens situation. PPR medarbejdere stiller uddybende spørgsmål i forhold til det, der bliver fortalt, hvad der er foretaget, og hvordan hver part forestiller sig den optimale situation ville se ud. Ud fra en helhedsbetragtning vil PPR-medarbejderen rådgive om en indstilling til PPR, hvis det skønnes relevant med henblik på en § 20 stk. 2 foranstaltning i henhold til Folkeskoleloven.

Alternativt arbejdes der med et pædagogisk fokus på eleven ud fra en anerkendende tilgang, hvor elevens ressourcer skal være retningsgivende for den videre indsats. Omdrejningspunktet er at finde den pædagogiske indsats, der kan løse op for problemet, så barnets udvikling vendes i positiv retning.

Både skolen og hjemmet forpligter sig herefter på en konkret, fælles indsats, for at afhjælpe vanskelighederne. Skolen, forældrene og PPR aftaler, hvilke tiltag, der arbejdes videre med. Tiltagene evalueres i samarbejde med familien.

Indsats fra de sociale myndigheder

Dialogmøder afholdes på skolerne, hvor det skønnes, at elevens vanskeligheder kræver en indsats fra de sociale myndigheder. PPR rådgiver om, hvordan denne procedure kan iværksættes. Det kan ske via flere forskellige kanaler:

- ... Via kontakt til visitationen i Faglig enhed børn og Familie.
- ... Via åben rådgivning i Faglig enhed børn og Familie.
- ... Via netværksmøder mellem rådgiver, skole og hjem .

Fælles for alle – 0-18 år

Direkte indstilling til PPR uden afholdelse af dialogmøde

Der vil være sager, hvor ingen er i tvivl om, at barnet grundet svære vanskeligheder skal indstilles til PPR. I disse tilfælde fremsender skolelederen / pædagogisk teamleder direkte indstilling til PPR uden der er afholdt dialogmøde.

- på småbørnsområdet

Når pædagogisk teamleder fremsender indstilling til PPR vedlægges TRAS (i farver), Kuno Beller, iagttagelseskema og handleplan. Indstillingen foretages i samarbejde med forældrene, som også skal underskrive indstillingen.

- på skoleområdet

Skolelederen underskriver og fremsender skriftlig indstilling til PPR. Indstillingen sker i samarbejde med forældrene, som også underskriver indstillingen. På PPR's indstillingsskema står beskrevet, hvilke tests og dokumenter skolen skal vedlægge indstillingen.

Netværksmøder

Netværksmøder skal medvirke til at afbureaukratisere den sociale indsats over udsatte børn og unge, dvs. gøre det lettere at udveksle oplysninger mellem de sociale myndigheder og øvrige samarbejdspartnere på tværs i kommunen omkring udsatte børn og unge.

Et Netværksmøde afholdes mellem skolen / dagtilbuddet og en rådgiver fra Faglig enhed børn og Familie. Forældre deltager som udgangspunkt.

Hvem tager initiativ?

Skolen / dagtilbuddet tager kontakt til visitationen i Faglig enhed børn og Familie, og drøfter muligheden for at afholde et netværksmøde. Hvis der er en aktiv social sag, er det pågældende rådgiver der deltager. Hvis der ikke er en aktiv social sag, tager rådgiver i visitationen i Faglig enhed børn og Familie stilling til, om en rådgiver kan deltage i et netværksmøde.

Hvis der er foretaget underretning til de sociale myndigheder, er det rådgiver der har initiativretten til at indkalde til et netværksmøde. Rådgiver kan – afhængig af situationens karakter – vælge enten at tage den, der har foretaget underretningen, med til mødet, eller afholde mødet med forældrene uden andre fagprofessionelles deltagelse.

Deltagere

Skolen / dagtilbuddet, familien og rådgiver fra Faglig enhed børn og Familie.

Afholdelse af mødet

Hvis det er dagtilbuddet eller skolen der ønsker et netværksmøde, fremlægger dagtilbuddet / skolen sin bekymring for barnet / den unge til rådgiver, og der finder en drøftelse sted omkring barnets situation. Rådgiver tager ved mødets slutning stilling til det videre forløb.

Hvis der er indgået en underretning til Faglig enhed børn og Familie, er det rådgiver der planlægger og afholder netværksmødet.

Arbejds møde

Et arbejds møde er det samme som et netværks møde, men uden forældrenes deltagelse. Det anvendes overvejende til at udveksle relevant information som munder ud i en strategi for det videre arbejde omkring barnet / den unge, som man er bekymret for.

Værdispringsreglen

Værdispringsreglen træder i kraft dér hvor den professionelle bekymring for barnet langt overstiger forældrenes bekymring for deres barns udvikling. Hvis forældrene – undtagelsesvis af en eller anden grund – ikke vil give dagplejen / dagtilbuddet / skolen sit samtykke til, at bekymringen om barnet videregives til Faglig enhed børn og Familie eller PPR, skal du overveje – sammen med din nærmeste overordnede – hvad der taler for, at du alligevel skal videregive oplysningerne. Det skal du gøre, hvis din bekymring for barnet er af en sådan karakter, at du vurderer det nødvendigt at involvere andre fagprofessionelle for at understøtte barnets udvikling, selvom forældrene er imod det.

Denne undtagelse kaldes værdispringsreglen (Persondataloven §8, stk. 2, nr.2 og stk. 3)

DEL 2

Børnelinien

Børnelinien er en invitation til sammen at søge bedst muligt at forstå barnets præmisser og dets livsvilkår, så vi kan finde ud af, hvordan vi bedst muligt skaber det miljø, hvori barnet kan udvikle sig. Børnelinien er en definition på kompetente børn og unge og børn og unge med særlige behov.

Børn med varige vidtgående fysisk og psykisk handicap kan være henhørende forskellige steder på Børnelinjen.

Kompetente børn

Er børn:

- ... Som er i stand til at sanse og lære, at give udtryk for behov og ressourcer og er i stand til at samarbejde. Det er igennem evnen til at samarbejde og i mødet med omverdenen, at barnet danner erfaringer og udvikler sig.
- ... Som har et locus, dvs. en tro på eget værd, på at de nok skal klare sig, og på at der er hjælp at hente, hvis de får brug for det.
- ... Som tror på, at de har en indflydelse på eget liv og formår at indgå i ikke ødelæggende interaktioner med omverdenen (strukturelle koblinger).

Børn med særlige behov

Er børn:

- ... Hvis måde at være på bør bekymre os og måske bør få os til at handle.
- ... Hvis omgivelser / netværk bør bekymre os, og måske få os til at handle i relation til barnet.
- ... Der ikke altid har tiltro til eget værd, modstandskraft, åbenhed for at modtage støtte eller som har omgivelser, som støtter, når det er nødvendigt med brug for meromsorg, støtte til at tackle belastninger, de lever i, for at belastningerne høres op og / eller behandling, der ofte tager udgangspunkt i familien.

Børn i risiko livsvilkår - Risikobørn

Er børn:

- ... Der bliver udsat for enkelte forbigående belastninger.
- ... Der bliver påvirket psykisk og / eller socialt.
- ... Der ændrer adfærd personligt eller i forhold til omgivelserne.

Børn i truede livsvilkår - truede børn

Er børn:

- ... Der har været og er udsat for en / flere belastninger gennem længere tid.
- ... Der er belastet psykisk og / eller socialt.
- ... Der har udviklet egentlige overlevelsesstrategier og ændret adfærd med egentlige trivsels- og tilpasningsvanskeligheder til følge.

Børn i problematiske livsvilkår - problembørn

Er børn:

- ... Der tidligt og massivt har været udsat for en række belastninger og mangel på tilfredsstillelse af de helt grundlæggende behov.
- ... Der er psykisk (og socialt) afvigende.
- ... Der har en afvigende adfærd med permanente problemer i forhold til omgivelserne.
- ... Der har varige skader på personligheden.

BØRNELINIEN - Typer af støtte

Om de forskellige former for støtte børn, unge har brug for, alt efter om de er risikobørn, truede børn eller problembørn, og om hvor den støtte kan gives

Børn med særlige behov

Kompetente børn

Risikobørn

Truede børn

Problembørn

At give mer-omsorg

Når barn/forældre er udsat for en belastning kan der være brug for støtte til at give den basale omsorg, som barnet har brug for, for at udvikle sig og trives. Der er brug for en del mere omsorg end den, som alle børn får, når de går i dagpleje, børnehave, skole m.v. Måske må andre end forældrene give hele omsorgen i den periode mor er indlagt på sygehuset med en akut sygdom, eller nogen må give en del af omsorgen, mens forældrene kommer ud af det følelsesmæssige kaos de selv befinder sig i. Det kan være, at der mere permanent er brug for at give den del af omsorgen, som forældrene ikke selv magter.

At give støtte til takle belastninger, mens de står på

Mens barnet befinder sig i kortere eller længerevarende belastninger har det brug for støtte til at lære at tackle/leve i situationen. Det samme kan forældrene have. Ikke alle belastninger omkring børn kan fjernes, og nogle børn vil midlertidigt, måske mere permanent, befinde sig i belastede situationer. At tackle belastninger kan være, at få støtte til at give udtryk for sine følelser på en hensigtsmæssig måde, at kunne sætte ord på oplevelser, at finde ud af at forholde sig til sine forældre/voksne som måske selv har det svært. Det kan være at lære at klare praktiske ting omkring sig selv. Forældre kan have brug for at lære at forstå barnets reaktioner.

At få belastninger til at ophøre

Nogle belastninger i barnets og forældrenes liv ophører ikke af sig selv, og så kan der være brug for at gribe ind og hjælpe til, såfremt belastningen skal ophøre. Belastningen, som det enkelte barn kan holde til uden at tage varig skade på personligheden, er afhængig af styrke, intensitet og varighed, af barnets egen modstandskraft og af den støtte, som omverdenen giver. Måske skal forældre have støtte til at kunne se barnets behov, læse dets signaler for at kunne handle anderledes, eller måske handler det om at fjerne barnet fra belastningerne.

At bearbejde tidligere skader

For nogle børn har langvarige massive belastninger medført en varig skade på personligheden. Angst og vrede, manglende tiltro til andre, og et forvrænget selvbillede kan medføre at man har svært ved at udvikle sig. De børn har brug for behandling for at kunne bearbejde skaderne og komme videre i livet på en måde, der sætter dem i stand til at udvikle sig og trives. Det kan være psykologisk eller pædagogisk behandling.

Det daglige rum

Med bistand fra andre

Særlige steder

BØRNELINIEN - Hvilket slags samarbejde

Hvornår kan opgaven løses i egen faggruppe, og hvornår er det nødvendigt med et flerfagligt - eller tværfagligt samarbejde?

Kompetente børn

Kompetente børn med særlige behov

.....EGENFAGLIGHED ER GRUNDSTAMMEN I AL INDSATS.....

Egenfaglighed

Den kompetence og det engagement jeg har i forhold til mit job:

Jeg ved hvad jeg kan. Jeg kender min ekspertise/mit fagområde. Jeg har klare mål for mit arbejde, ved hvilke opgaver der er mine og jeg løser min andel.

Jeg har den nødvendige viden, færdigheder og overførbare erfaringer i forhold til jobbet/opgaven.

Jeg har den nødvendige selvtillid og motivation i forhold til jobbet/opgaven.

Risikobørn

Truede børn

Problembørn

Egenfaglig indsats

Jeg (vi) kan i egen faggruppe/institution alene, sammen med familien, afhjælpe barnets/ familiens vanskeligheder.

Flerfaglig indsats

Jeg (vi) kan i egen faggruppe/ institution, sammen med familien, afhjælpe den del af barnets/ familiens vanskeligheder, som vi har med at gøre.

Jeg kender andres faglighed og konkrete indsats, trækker på deres viden og ydelser direkte/indirekte.

Tværfaglig indsats

På tværs af faggrupperne kan vi, sammen med familien, afhjælpe barnets/familiens vanskeligheder. Vi har fælles mål, ansvar, plan, tid og en klar arbejdsdeling. Vi ved hvilken egenfaglighed, hver især bidrager med.

Når et barn ikke trives - metoder til handling

Metoderne på de følgende sider er en guide til, hvordan du som professionel i Faglig enhed børn og Familie, Faglig enhed Småbørn, Faglig enhed Undervisning, PPR, sundhedsplejen, dagplejen, dagtilbuddet og i skolen skal handle overfor børn med særlig behov for støtte.

For alle områder gælder, at de vanskeligheder barnet er i, skal ses i en kontekst. Det betyder, at vi i Kalundborg Kommune som udgangspunkt anser barnet for at være *i vanskeligheder*. De voksne i barnets omgivelser kan og skal således bidrage til at bringe barnet ud af disse vanskeligheder. Det sker i høj grad ved at arbejde sammen tværfagligt, og ved at de faglige eksperter anvendes konsultativt. For at fremme dels det tværfaglige samarbejde, dels en konsultativ tilgang, vil vi i Kalundborg Kommune have øget fokus på at fremme en tænkning og en arbejdsgang, der har fokus på systemiske tilgange, herunder bl.a. LP-modellen (Læringsmiljø og Pædagogisk analyse).

I de følgende tre skemaer får du hjælp til at forholde dig til nedenstående spørgsmål:

- ... Er der tale om omsorgssvigt?
- ... Er der brug for afklaring af barnets behov for støtte?
- ... Hvem er ansvarlige for hvad, og hvem handler hvornår i praksis?
- ... Hvilke procedurer skal følges?

De første to skemaer, Metode A, viser, hvilke lokale løsningsmetoder, man følger i henholdsvis sundhedsplejen, dagplejen, dagtilbuddet og i skoler- og SFO'er.

Det tredje skema, Metode B - Underretningsmetoden - er ens for alle i sundhedsplejen, dagplejen, dagtilbuddet, skoler / SFO'er og PPR.

På småbørnsområdet (0-6 år) er "Børnesløjfen" implementeret – sundhedsplejen arbejder dog ud fra Børnelinien.

Intern vejledning til dagtilbud og skoler

Lærkereden – Kalundborg Kommunes special-dagtilbud

Lærkereden er en special daginstitution, som drives efter Serviceloven § 32. Lærkereden modtager børn, der på grund af betydelig og varig nedsat funktionsevne har behov for en særlig pædagogisk indsats, der ikke kan tilgodeses i Kalundborg Kommunes øvrige dagtilbud.

Lærkereden er normeret til 19 børn i alderen 0-6 år.

Lærkereden er en lille institution med et overskueligt miljø og en struktureret og forudsigelig hverdag med faste rammer. Der lægges vægt på et trygt og udviklende miljø med fokus på børnenes kompetencer. Grundholdningen er, at "jeg kan" oplevelser og succeser er grundlaget for en god udvikling.

I Lærkereden består personalegruppen af pædagoger, en fysioterapeut og en talepædagog.

Når pædagoger i Kalundborg Kommunes almene dagtilbud har at gøre med børn, som vækker bekymring på grund af langsom eller mangelfuld udvikling, kan de få vejledning fra Lærkereden (jf. Lov om Social Service, hvor det fremgår, at særlige dagtilbud har pligt til at yde vejledning til kommunale dagtilbud, som har børn med særlige behov.)

Anmodning om vejledning gives telefonisk til lederen i Lærkereden, som herefter laver aftale med en specialpædagog fra Lærkereden om at besøge barnet og pædagogen i det dagtilbud, hvor barnet er. Vejledning foregår herefter efter aftale og evalueres i samråd med lederen fra Lærkereden.

Specialpædagogisk Center Kalundborg Kommune - for normalt begavede børn og unge med særlige behov.

Centret omfatter specialtilbuddene Ygdragssil, Lærkereden, A-klasserne i Gørlev, Svallerup Skole, specialskolerne Tejbjerg og Kathøj, og skal synliggøre og gøre bedre brug af specialinstitutioners specialkompetencer gennem vejledning i brug af særlige metoder, og medvirke til at viderefremme ny viden inde for området.

Ideen er at udnytte og udvikle specialinstitutionernes faglige viden, så kommunens skoler, institutioner og samarbejdspartnere kan rette henvendelse efter behov for specialpædagogisk ekspertise.

Sekundært er ideen at skabe plads, rum og udviklingsmuligheder for børn med særlige behov således, at centret understøtter bestræbelserne på den rummelige folkeskole, der tager udgangspunkt i principperne om nærhed, mindste indgreb og integration.

På sigt er tanken, at centret skal tilbyde vejledning til skoler og institutioner i Kalundborg Kommune indenfor hovedområderne autismespektrumforstyrrelser, adfærds / hyperkinetiske forstyrrelser og andre adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser.

Specialpædagogisk Center udfærdiger mål / delmål for hvert kommende skoleår med henblik på at øge den faglige kompetence på området og samarbejdet mellem Specialpædagogisk Center og dets samarbejdspartnere.

Den lokale løsningsmetode – skema A

Grøn farve = Områdets EGENFAGLIGE INDSATS

Gul farve = KONSULTATIV BISTAND til området

Rød farve = INDGRIBENDE INDSATS / FORANSTALTNINGER

Skema A (lokal løsning) - for småbørnsområdet (0-6 år)

Forløb	Hvem gør hvad?	Samarbejdet
<p>1. En fagperson gør sig sine bekymringer for et barn.</p> <p>Sundhedsplejerske/Dagplejer /Pædagogernes første iagttagelse og bekymring for barnet.</p>	<p>Der arbejdes egenfagligt hos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ... Sundhedsplejen. ... Dagplejen. ... Vuggestuen/Børnehaven. <p>Fagpersonerne oplever at barnet ikke trives og deler deres bekymring med kolleger og leder.</p> <p>Forældre inddrages når man har overblik.</p>	<p>Foregår på dette niveau indenfor den enkelte faggruppe nævnt til venstre.</p> <p>Forældre inddrages i fagpersonernes bekymring.</p>
<p>2. Fagpersonen foretager systematiske observationer af barnets udvikling og trivsel.</p>	<p>Sundhedsplejen. Sundhedsplejersken beskriver sine bekymringer, observationer og aftaler med forældrene i journalen – Børnelinien anvendes internt, hvorefter det drøftes, hvilken indsats der skal tilbydes.</p> <p>Dagplejen og pædagoger i dagtilbuddene gennemfører systematiske observationer og indsamler oplysninger fra kolleger i institutionen. Pædagogerne benytter iagttagelsesskema til at beskrive barnet og anvender "Børnesløjfen" internt.</p> <p>Pædagogisk konsulent i Faglig enhed Småbørn inddrages evt. ved udarbejdelse af iagttagelsesskema og handleplan</p>	<p>Samarbejdet foregår på dette niveau som et samarbejde mellem det enkelte dagtilbud og andre centrale aktører der yder rådgivning:</p> <p>Pædagogisk Konsulent på Småbørnsområdet yder faglig sparring i dagplejen/dagtilbuddet. Der udarbejdes iagttagelsesskema.</p> <p>Pædagogisk teamleder tager stilling til, om der skal afholdes et tidligt indsatsmøde:</p> <ul style="list-style-type: none"> ... Pædagogiske konsulenter i Faglig enhed Småbørn.

- ... PPR psykolog.
- ... PPR talehørelærer.
- ... Sundhedsplejerske.
- ... To-sprogskonsulenterne ad hoc.
- ... 3-års sprogvurderings pædagog ad hoc.
- ... Rådgiver fra Faglig enhed børn og Familie ad hoc.

Sagen drøftes **juridisk som en anonym bekymrings sag**.

3. **Fagpersonen** deler sine bekymrende iagttagelser med forældrene. **Forældrene inddrages.**

Sundhedsplejen : Behovsorienteret indsats - evt. ekstra hjemmebesøg.

Pædagogerne: Har diaglogen og samarbejdet med forældrene om bekymringerne

Pædagog og pædagogisk teamleder: Bevarer overblikket. Laver systematiske beskrivelser af barnet i en handleplan. Handleplanen gennemgås sammen med forældrene.

Iagttagelserne forelægges af forældrene.

Pædagogisk konsulent udfærdiger i samarbejde med **pædagogen** og **forældrene** en handleplan, der kan omfatte andre fagpersoner i det videre samarbejde.

Sagen har juridisk nu et cpr-nr.

Pædagogisk teamleder tager stilling til, om der skal afholdes et **tidligt indsatsmøde**.

Deltagere:

- ... Pædagogisk konsulent i Faglig enhed Småbørn
- ... PPR psykolog
- ... PPR talehørelærer
- ... Sundhedsplejerske
- ... To-sprogskonsulenterne ad hoc
- ... 3-års sprogvurderings pædagog ad hoc
- ... Rådgiver fra Faglig enhed børn og Familie ad hoc.

Indholdet i møderne vil dreje sig om lokalbaseret faglig rådgivning på 1) sager med samtykke fra forældrene. og 2) adfærdsmønstre hos børn der ønskes drøftes som tema-drøftelser.

4. **Indsatsen aftales.** Fagpersonen der havde bekymringen yder en særlig indsats og målsætninger aftales.

Sundhedsplejersken sætter fokus på barnets udvikling og samspillet i familien. Evt. yderligere observationer.

Pædagogerne sætter barnet og læringsmiljøet i fokus. Evt. yderligere observationer.

Pædagogiske konsulenter: Evt. iværksættes særlige pædagogiske tiltag med udgangspunkt i barnet i hverdagens fællesskab.

De involverede fagpersoner samarbejder med forældrene om en fælles indsats i forhold til bekymringen.

Pædagogisk konsulent i Faglig enhed Småbørn er inddraget i indsatsen omkring familien.

Hvis **indstilling til PPR** aftales, sker det med forældrenes samtykke når de underskriver indstilling. TRAS (i farver) og Kuno Beller vedlægges indstillingen. Evt. iagttagelsesskema vedlægges

Hvis der skal foretages underretning kan rådgiver vejlede om dette og tage initiativ til efterfølgende **netværksmøde**.

Dialogmøde med PPR's medvirken aftales med PPR.

<p>5. Opfølgingsmøder afholdes.</p>	<p>Sundhedsplejen samler op på aftalerne/målene og vurderer udviklingen sammen med forældrene og de øvrige samarbejdspartnere, som er involveret.</p> <p>Pædagogerne og pædagogiske konsulenter i Faglig enhed Småbørn samler op på aftalerne/målene og vurderer udviklingen sammen med forældrene og de øvrige samarbejdspartnere, som er involveret.</p>	<p>Dialogmøder retter sig mod børn , hvis familie skønnes at kunne modtage og implementere rådgivning uden en indstilling til PPR. Dagplejen/Dagtilbuddet og forældrene deltager i Dialogmødet. Ved indstilling til PPR har PPR ansvar for den videre udredning. Resultatet af en PPR udredning meldes tilbage til forældrene og dagtilbuddet, hvorefter foranstaltninger drøftes.</p> <p>I samarbejdet med Faglig enhed børn og Familie er det rådgiver, der foretager vurdering af det videre forløb.</p>
<p>6. Underretning <i>overvejes.</i></p>	<p>Fagpersonen sammen med lederen vurderer om der skal ske en underretning.</p>	<p>Dagtilbuddet kontakter visitationen i Faglig enhed børn og Familie og drøfter muligheden for en rådgivers deltagelse på et tidligt indsatsmøde.</p> <p>Såfremt Visitationen vurderer, at en rådgiver skal deltage, meddeles det dagtilbuddet hvem der deltager. På det tidlige indsatsmøde vurderer rådgiver hvad den videre indsats i det sociale system skal være.</p> <p>Hvis drøftelserne giver anledning til at udfærdige en underretning, fremsendes underretning til Visitationen, og rådgiver har initiativretten til at afholde netværksmøde.</p> <p>Rådgiver kan også beslutte at afholde netværksmøde med forældredeltagelse inden evt. underretning foretages.</p> <p>Forefindes der en aktiv sag hos Faglig enhed børn og Familie på det barn, der giver anledning til bekymring, foregår det ovenstående beskrevne samarbejde med den pågældende rådgiver.</p>
<p>7. Foranstaltninger.</p>	<p>PPR Hvis barnet har været indstillet til PPR, udarbejdes en vurdering/rapport som vedlægges børnehavens indstilling om foranstaltning til Det Fælles Visitationsudvalg.</p> <p>Mild specialisering iværksættes via Faglig enhed Småbørn. Tilbuddet retter sig med børn med forbigående vanskeligheder.</p> <p>Børn med fysisk funktionsnedsættelse. Iværksættes via Faglige enhed Småbørn. I forbindelse med Mild Specialisering i Børnehuset Regnbuen er dette tilbud oprettet. De fysiske rammer er tilrettet således, at disse børn kan inkluderes i den almindelige børnegruppe. Der er tilknyttet supervision af en fysioterapeut i forhold til motorisk træning af disse børn.</p>	<p>Samarbejdet på dette niveau foregår ved, at man i det tværfaglige samarbejde aftaler, hvem der mest naturligt foretager indstilling til Det Fælles Visitationsudvalg. Øvrige parter afleverer relevante bilag til den der indstiller til foranstaltning.. Procedure for visitation findes på kommunens medarbejderportal</p>

Støttepædagogtimer iværksættes af Faglig enhed Småbørn

Special-dagtilbuddet Lærkereden for børn med varige fysiske og psykiske handicap iværksættes via Det Fælles Visitationsudvalg.

Sprogcenter på småbørnsområdet. PPR's talehørerlærer foretager indstilling af barnet til Det Fælles Visitationsudvalg vedlagt en sproglig vurdering i henhold til Folkeskolens §20 stk. 2. Beslutning om foranstaltning træffes i Det Fælles Visitationsudvalg. Faglig enhed Småbørn udfører opgaven.

Et barn kan som udgangspunkt kun modtage ét særligt tilbud ad gangen.

Grøn farve = Områdets EGENFAGLIGE INDSATS

Gul farve = KONSULTATIV BISTAND til området

Rød farve = INDGRIBENDE INDSATS / FORANSTALTNINGER

Metode A (lokal løsning) – for skoler og SFO'er

Forløb	Hvem gør hvad?	Samarbejdet
1. En fagperson gør sig sine bekymringer for en elev.	Der arbejdes egenfagligt hos: ... Lærerteamet + ledelse. ... SFO-teamet + ledelse. Fagpersonerne oplever, at eleven ikke trives og deler deres bekymring med kolleger og leder.	Samarbejdet foregår på dette niveau indenfor skolens ledelse. Forældrene inddrages i skolens/SFO'ens bekymring.
2. Der etableres kontakt mellem skole og SFO.	Lærerteamet og SFO-teamet drøfter sammen iagttagelser og bekymring.	Samarbejdet foregår på dette niveau indenfor skolens egenfaglighed under ledelsens ansvar. Der udveksles informationer mellem skolen og SFO, og man undersøger og beskriver hvordan barnets vanskelighed viser sig de to forskellige steder.
3. På baggrund af teamdrøftelse og systematiske observationer koordineres og samordnes det videre forløb.	Lærere og SFO-pædagoger i teamet systematiserer den ekstra indsats i undervisningen og fritidsdelen. Skoleledelsen er aktivt inddraget.	Samarbejdet foregår på dette niveau indenfor skolens egenfaglighed under ledelsens ansvar. Skolesundhedsplejerske kan inddrages.
4. Forældrene inddrages. Læreren/pædagogen drøfter bekymring med forældrene.	Lærerteamet/SFO teamet inddrager forældrene i en dialog om bekymringerne og den hidtidige egenfaglige indsats.	Samarbejdet på dette niveau foregår mellem skolen, SFO'en og hjemmet. Indstilling til PPR drøftes. Hvis det overvejes at indstille eleven til PPR psykolog vurderes det forinden, om der skal afholdes dialogmøde (se nedenstående felt). Såfremt det besluttes at indstille eleven til PPR sker dette i samarbejde med forældrene, som underskriver indstillingen. På PPR's indstillingsskema er det angivet, hvilke tests og dokumenter skolen skal fremsende sammen med indstillingen. Såfremt det er en klar tale-høre sag indstilles direkte til en tale-hørelærer v. PPR uden afholdelse af dialogmøde.

Almindelig specialundervisning i

folkeskolen. Skolen dækker og varetager den almindelige specialundervisning indenfor egen ramme. Såfremt forældrene ønsker det skal PPR inddrages.

5. Skolen vil inddrage centrale fagpersoner. Skolen kan gå flere veje afhængig af situationens karakter. De centrale fagpersoner er oplyste i næste kolonne og uddybet i sidste kolonne.

Læreren, SFO pædagogen + skoleledelsen vurderer ud fra Børnelinien hvor alvorlig bekymringen er. Skolen kontakter de relevante fagpersoner der skal inddrages udefra:

- ... PPR – psykolog.
- ... PPR talehørelærer.
- ... Sundhedsplejerske.
- ... Specialpædagogisk Center vedrørende vejledning omkring undervisnings-situationer.
- ... Rådgiver fra visitationen i Faglig enhed børn og Familie.

Specialcentermøder ml. skolen og PPR. Samarbejdet på dette niveau foregår med forskellige fagpersoner afhængig af problemstilling.

Skolelederen vurderer sammen med PPR, om der skal inviteres til **dialogmøde**.

Deltagere:

- ... Skolens ledelse.
- ... Relevante fagpersoner fra skolen som skoleleder vurderer skal med.
- ... PPR psykolog eller PPR talehørelærer.
- ... Forældrene.

Dialogmøde med PPR: Skolelederen kontakter PPR medarbejder og træffer aftale om tidspunkt for dialogmøde. PPR giver pædagogisk og psykologisk rådgivning på grundlag om viden om sprogets udvikling, familiedynamikker, sociale systemer, risikofaktorer og beskyttende faktorer for en elevs udvikling. PPR rådgiver i forhold til, om der skal ske indstilling til PPR efterfølgende.

Er sagen af tale-høremæssig karakter kontaktes tale-hørelæreren i PPR. Talehørelæreren vurderer, om der skal indstilles direkte, eller der skal træffes aftale om dialogmøde med tale-hørelæres deltagelse.

Specialpædagogisk Center kontaktes såfremt skolen har behov for pædagogisk vejledning fra specialtilbuddene om tilrettelæggelse af undervisningen for elever, der har diagnoser.

Netværksmøde. Anvendes såfremt skolen vurderer, at de hjemlige forhold er af en karakter, at en rådgiver skal medvirke i den tværfaglige drøftelse omkring skolens bekymringer. Skolen skal kontakte visitationen i Faglig enhed børn og Familie og drøfte sagen. Rådgiver vurderer på baggrund af skolens bekymring, om en rådgiver deltager i netværksmøde. De nødvendige deltagere aftales med rådgiver. Forældrene kan deltage.

Arbejds møde. Samme karakter som netværksmøde men uden forældredeltagelse. Her drøftes de forskellige parter viden om barnet, og der lægges strategier for det videre arbejde. Herefter inddrages forældrene.

6. Mulige foranstaltninger.

PPR psykologen udfærdiger på baggrund af en udredning eller gennemgang af sagens indhold en PPR vurdering eller PPR rapport, der tilsendes forældrene og skolen. Vurderingen/rapporten kan have forskellige karkatér:

- ... Alm. specialundervisning i folkeskolen.
- ... § 20 stk. 2 undervisning med støtte i skolen eller skoleplacering på specialskole.

Enkeltintegrerede elever er elever med særlige behov, der kan rummes i den almindelige folkeskole: Skolen søger Det Fælles Visitationsudvalg om støttetimer til enkeltintegrerede elever. Timetallet, der søges om, skal behovsmæssigt udgøre mindst halvdelen af undervisningstiden. PPR's vurdering vedlægges sammen med skoleudtalelse og faglige vurderinger af elevens standpunkt.

Skoleplacering på specialskole. PPR indstiller eleven til Det Fælles Visitationsudvalg. PPR beskriver behovet for specialskole – Det Fælles Visitationsudvalg stedplacerer. Forældrene inddrages i processen

Dagbehandlingstilbud med intern skoledel. Rådgiver i Faglig enhed børn og Familie foretager vurdering og visiterer elever til dagbehandlingstilbud med intern skoledel. Specialundervisningskonsulenten i Faglig enhed Undervisning samarbejder tværfagligt med socialrådgiver vedr. skolegang. Skolekonsulenten vejleder om skoleplaceringen. Sagen lægges op i Det Fælles Visitationsudvalg i samarbejde mellem rådgiver og skolekonsulenten. PPR vurdering indhentes.

Rådgiver vurderer om der skal iværksættes anbringelse udenfor hjemmet. Rådgiver foretager indstilling til Det Fælles Visitationsudvalg.

Samarbejdet på dette niveau foregår mellem skolen, PPR og forældrene.

Såfremt eleven har ret til specialpædagogisk bistand i henhold til Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er der udvidet klageadgang for forældre. Påtænker forældrene at indgive klage, sker det i første omgang til Faglig enhed Undervisning. Opnås der ikke enighed om foranstaltning ved denne drøftelse, kan forældrene indklage sagen hos Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning.

Der lægges stor vægt på, at forældrene inddrages hele vejen i processen.

Rådgiver samarbejder med **skolekonsulenten** vedr. skolegang på dagbehandlingstilbud.

Forældrene inddrages i hele processen.

Anbringelse udenfor hjemmet foretages af rådgiver. Rådgiver har myndigheden og indhenter relevante dokumenter fra øvrige fagpersoner i organisationen.

DEL 3

Underretningen

Generelle forhold

Du har som medarbejder skærpet underretningspligt jævnfør Servicelovens § 153 stk. 1-3.

Som fagperson har du ikke bare en ret, men en pligt til at underrette de sociale myndigheder, når du vurderer, at du og dine kolleger ikke selv kan afhjælpe problemerne i tide. Det er ikke en betingelse, at der er tale om omsorgssvigt, overgreb eller lignende alvorlige situationer.

Det skal understreges, at det er vigtigt, at du forsøger at fastholde dialogen med forældrene, selvom det kan være problematisk. Du skal under alle omstændigheder i videst mulig omfang orientere forældrene om underretningen.

Underretningen sker på særlig blanket, som er vedlagt som bilag bagerst i denne handleguide.

Underretningspligt efter Servicelovens § 154

Enhver der får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller andre forhold, som er til fare for dets udvikling og sundhed, herunder vold, mishandling, seksuelle overgreb, omskæring m.v., har pligt til at underrette kommunen. Underretningspligten gælder også i forhold til vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at barnet vil få behov for særlig opmærksomhed umiddelbart efter fødslen.

Dette gælder alle borgere, herunder offentligt ansatte.

Underretningspligt efter Servicelovens § 153

Offentligt ansatte og andre personer, der gennem deres arbejde får kendskab til eller formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har brug for særlig støtte, har skærpet pligt til at underrette kommunen.

Underretningspligten er ikke betinget af, at der er tale om omsorgssvigt, overgreb eller lignende situationer. Det er således tilstrækkeligt, at barnet eller den unge er i vanskeligheder, som man ikke selv kan gøre noget ved.

Underretningspligten indtræder kun, hvis det ikke er muligt selv at afhjælpe problemerne i tide gennem dialog med forældrene og barnet eller den unge.

Procedure for underretning

Viden eller formodninger

En underretning bygger på konkrete iagttagelser af et barns adfærd, som vækker alvorlig bekymring. Det er vigtigt at skelne mellem, hvad du ved, og hvad du formoder. Det, du ved, er dét, du har iagttaget. Iagttagelserne skal være så detaljerede som muligt – få også gerne flere personer til at bekræfte iagttagelserne. Kom gerne med eksempler.

Ud fra de beskrevne iagttagelser danner rådgiveren sig en vurdering af barnets situation. Underretningen skal således ikke indeholde jeres egne vurderinger eller forslag til, hvad der kan gøres ved problemet.

Punkter, der skal med i underretningen:

- ... Barnets navn, personnummer, adresse og telefonnummer.
- ... Navn på mor / far / værge, evt. personnummer og adresse.
- ... Hvor længe problemet har eksisteret – og hvor længe institutionen / skolen har kendt barnet.
- ... Beskrivelse af barnets ressourcer, problemer og vanskeligheder.

- ... Hvad institutionen / skolen / du / andre har gjort for at hjælpe.
- ... Samarbejdet med forældrene – hvordan har de reageret på din bekymring?
- ... Dit navn, stilling og underskrift.

Hvem skal underretningen sendes til

En underretning skal altid sendes til visitationen i Faglig enhed børn og Familie. En henvendelse til andre myndigheder om særlig støtte til et barn fritager dig ikke fra din pligt til at underrette Faglig enhed børn og Familie, hvis en underretning er påkrævet.

Netværksmødet

Formålet med underretningsmødet er at give rådgiveren mulighed for at indhente mere viden om, hvordan barnet har det. Oplysningerne danner grundlag for en senere vurdering af, hvilken støtte barnet har behov for (en såkaldt socialfaglig vurdering). Mødet finder altid sted i Faglig enhed børn og Familie. På mødet uddyber du din underretning. Det er rådgiverens ansvar at stille spørgsmål, der kan hjælpe til at uddybe og konkretisere underretningen. På den måde får forældrene mulighed for at genkende situationer og få større indsigt i problemerne. I den forbindelse kan du (som underretter) blive bedt om at komme med flere eksempler, der underbygger oplysningerne i underretningen. Rådgiveren fra Faglig enhed børn og Familie er ansvarlig for at bevare fokus på barnet og dets kompetencer. Det gælder uanset, om underretningen også handler om forældrenes problemer (som for eksempel alkoholmisbrug).

Når rådgiveren har sikret sig, at der er indsamlet tilstrækkelig viden om barnet og familien, vurderer han / hun:

- ... Om der skal ydes råd og vejledning efter Serviceloven § 11.
- ... Om sagen skal henvises til andre instanser.
- ... Om sagen skal lukkes.
- ... Eller om oplysningerne er alvorlige nok til at indlede en socialfaglig undersøgelse efter Serviceloven § 50.

Undtagelse fra proceduren

Den ovenfor beskrevne procedure skal ikke følges, hvis barnet er udsat for fysisk / psykisk vold og mishandling, fysisk / psykisk vanrøgt (omsorgssvigt) eller seksuelle overgreb. I disse sager skal der handles akut. Ved disse alvorlige underretninger vil rådgiveren ikke vente på et underretningsmøde, men istedet tilrettelægge forløbet i hver enkelt sag.

Socialfaglig undersøgelse - § 50 undersøgelsen

Hvis der er grund til at tro, at et barn trænger til særlig støtte *skal* kommunen (ifølge Servicelovens § 50) sørge for, at barnets forhold undersøges grundigt. Undersøgelsen er en forudsætning for, at rådgiveren kan iværksætte en hjælpeforanstaltning. En § 50 undersøgelse udarbejdes i samarbejde med forældrene - og barnet, hvis det er over 15 år.

Den socialfaglige undersøgelse skal afdække ressourcer og problemer hos barnet, hos familien og netværket omkring barnet.

Rådgiveren skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets:

1. Udvikling og adfærd.
2. Familieforhold.
3. Skoleforhold.
4. Sundhedsforhold.
5. Fritidsforhold og venskaber.
6. Andre relevante forhold.

Rådgiveren skal sikre sig, at den viden, de professionelle har, inddrages i undersøgelsen. Det kan f.eks. være barnets dagtilbud, skole, fritidshjem, klub, PPR eller sundhedspleje. Rådgiveren skal

samarbejde med de fagpersoner, der er i daglig kontakt med barnet. Dette sker oftest ved indhentning af skriftlige oplysninger og afholdelse af netværksmøder.

Rådgiveren skal sikre, at undersøgelsen bliver helhedsorienteret. Det betyder, at han / hun både skal inddrage det private netværk og de professionelle personer, der er tæt på barnet.

Rådgiveren vurderer, om der er behov for at indhente specialviden om barnet. Det kan f.eks. være en speciallæge-undersøgelse eller en psykologisk undersøgelse.

Underretningsmetoden – skema B

Underretningspligten indtræder, når du i institutionen eller skolen ikke længere har rimelig mulighed for i eget regi at hjælpe barnet i tide. I vil formentlig have prøvet at yde rådgivning og vejledning til forældrene. I har måske også iværksat særlige pædagogiske og/eller undervisningsmæssige indsatser, uden at det har haft den ønskede effekt.

Underretningen skal som udgangspunkt foregå skriftligt. I akutte tilfælde kan du selvfølgelig underrette mundtligt. Det skal ske ved henvendelse til:

Faglig enhed børn og Familie
Kirkevungen 11b
4281 Gørlev
Tlf. 59535416

Der skal benyttes en speciel underretningsblanket, der er vedlagt som bilag bagerst i denne handleguide. Den findes også på Medarbejderportalen

Forældrene skal inddrages

Det er vigtigt, at forældrene inddrages i processen. Det skal ske før (eller senest samtidig med), du foretager underretningen. Du og din leder skal holde et møde med forældrene, hvor I fortæller om jeres alvorlige bekymring for deres barns situation og gennemgår underretningen.

Forløb	Hvem gør hvad?	Samarbejdet
1. Underretning.	Underretningen skrives af medarbejdere i den enhed, det dagtilbud eller den skole , som er ansvarlig for fremsendelsen. Lederen bør være medunderskriver.	Underretningen forelægges forældrene af den fagperson , der har udfærdiget den.
2. Alle underretninger sendes til visitationsteamet i Faglig enhed børn og Familie.	Visitationen i Faglig enhed børn og Familie sender indenfor 6 dage en kvitterings-skrivelse til den medarbejder, der har sendt underretningen. Hvis der er en sag på barnet i forvejen, går underretningen herefter til den rådgiver som kender sagen. Hvis det er en ny sag, indkalder rådgiver fra visitationen familien til en samtale.	
3. Visitation.	Hvis der er tale om en ny sag, er rådgiver i visitationen i Faglig enhed børn og Familie ansvarlig for afholdelse af møde og foretager en foreløbig vurdering. Hvis det er en løbende sag, er rådgiver ungeteamet i Faglig enhed børn eller Familie gruppen ansvarlig for at viderebehandle sagen.	Rådgiveren i Faglig enhed børn og Familie, forældrene og barnet , (alt efter barnets alder og modenhed) afholder et underretningsmøde om underretningens indhold og deres bekymring.
4. Netværksmøde.	Rådgiver i Faglig enhed børn og Familie indkalder forældre og den institution/skole som har sendt underretning, til et netværksmøde (jævnfør Barnets Reform). I sager der vækker alvorlig bekymring, kan skolen/dagtilbuddet tage initiativ til et netværksmøde ved henvendelse til visitationen i Faglig enhed børn og Familie.	Samarbejdet sker mellem: ... Rådgiver. ... Familien. ... Evt. dagplejen/dagtilbuddet. ... Evt. skolen/SFO'en. Evt. anden fagperson, som har fremsendt underretning (PPR, sundhedsplejerske o.a.).

<p>5. Rådgiver indhenter oplysninger om barnet.</p>	<p>Rådgiveren i Faglig enhed børn og Familie indhenter informationer om barnet med samtykke fra forældrene. Hvis rådgiveren vurderer, at oplysninger er nødvendige, kan eksisterende oplysninger indhentes uden forældrenes samtykke. Det sker ved, at rådgiveren anmoder andre relevante fagpersoner om oplysninger vedr. barnets trivsel.</p> <p>Rådgivere har udstrakt myndighed til at indhente eksisterende dokumenter fra PPR, læge, politi, sygehus o.a.</p>	<p>Tværfagligt samarbejde med relevante fagpersoner fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ... Dagplejen. ... Dagtilbuddet. ... Pædagogisk konsulent. ... Sundhedsplejen. ... To-sprogskonsulent. ... 3 års sprogvurderings pædagog. ... Skolen. ... SFO. ... PPR. ... Specialundervisningskonsulent.
<p>6. Rådgiveren vurderer, om der er behov for at iværksætte en socialfaglig undersøgelse efter serviceloven § 50.</p>	<p>Rådgiver i Faglig enhed børn og Familie indsamler beskrivelser m.v. af barnet til vurdering af evt foranstaltninger for barnet og familien.</p>	<p>Rådgiveren, skolen, institutionen, sundhedsplejen, forældrene og barnet samarbejder om at afdække barnets og familiens ressourcer og vanskeligheder.</p>
<p>7. Rådgiveren iværksætter indsats. Der pågår en egenfaglig indsats der hvor barnet / den unge er i dagpleje / dagtilbud / skole / SFO.</p>	<p>Rådgiveren iværksætter hjælp til at skabe forandring for barnet og udarbejder en handleplan. Der vil ske opfølgning på handleplanen efter en given periode for at sikre at målene er nået. Er de ikke det, sættes nye mål i samarbejde med forældrene.</p> <p>Sundhedsplejen, daginstitutionen eller skolen udformer en pædagogisk og/eller undervisningsmæssig handleplan.</p>	<p>Rådgiveren er ansvarlig og koordinerer hjælpen i samarbejde med barnet og forældrene.</p> <p>Institutionen og skolen/SFO'en er ansvarlig for at rådgivernes handleplan efterkommes.</p>
<p>8. Rådgiveren følger op i samarbejde med relevante fagpersoner.</p>	<p>Rådgiveren giver sparring: Oplysninger, der har betydning for, at pædagogerne/lærerne kan forstå barnets reaktioner, formidles af rådgiveren fra Faglig enhed børn og Familie.</p>	<p>Tværfaglig koordinering: Rådgiveren, skolen/SFO'en, sundhedsplejen, dagtilbuddet/dagplejen koordinerer og informerer - i samarbejde med barnet og forældrene.</p>

DEL 4

En beskrivelse af De faglige enheder

Her gennemgås hvor de eksterne virksomheder i Kalundborg Kommune kan hente hjælp og faglig støtte i arbejdet med det enkelte barn og dennes familie.

Faglig Enhed Børn og Familier

Faglig enhed børn og Familie har myndighedsfunktionen i forhold til børn og unge med særlige behov. Børn og familier er fysisk placeret på det tidligere rådhus i Gørlev. Faglig enhed børn og Familie er organisatorisk opdelt i 7 faglige teams og et administrativt sekretariat.

Teams i Børn og Familier:

Team Visitation håndterer alle nye henvendelser og den første sagsbehandling. Enheden er bemannet med erfarne rådgivere som forestår den første råd og vejledning samt afklarer hvorvidt

der er basis for en videre sagsbehandling. Såfremt der er behov for en socialfaglig undersøgelse visiteres sagen til et af de rette team.

Team Visitation modtager alle underretninger og forestår registrering, kvittering og videre formidling til sagsbehandler.

Visitationen forestår tillige "Åben Anonym Rådgivning" hver torsdag fra kl. 15.00 til 16.30.

Team Handicap håndterer al sagsbehandling vedrørende børn og unge med handicap. En forudsætning for at blive visiteret til dette team er, at barnet eller den unge er omfattet af en eller flere afgrænsede diagnoser. I dette team er tilknyttet en specialpædagogisk konsulent der yder råd og vejledning i hjemmene.

Team Børn håndterer sagsbehandling af børn i alderen fra 0 – 12 år og deres familier samt ufødte børn. Sagsbehandlingen foregår efter mors cpr.nr. eller fars, hvis han er enlig forsørger.

For at der kan iværksættes en foranstaltning forudsætter det, at en socialfaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) er foretaget og har afdækket et særligt behov hos barnet.

Team Unge håndterer sagsbehandling for unge i alderen fra 13 – 18 år og deres familier. I særlige tilfælde er det muligt at fortsætte en allerede iværksat foranstaltning til den unge fylder 23 år. Sagsfordelingen er opdelt i distrikter af hensyn til det tværfaglige samarbejde.

For at der kan iværksættes en foranstaltning forudsætter det, at en socialfaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) er foretaget og har afdækket et særligt behov hos barnet.

Team Familiebehandling håndterer behandling i hjemmet eller på tre lokaliteter i kommunen. En forudsætning for at Team Familiebehandling kan yde rådgivning, støtte og behandling i familier er en visitation foretaget af et af de fire ovenstående teams. Team Familiebehandling er bemanded med personale der alle er socialfagligt uddannede med forskellige terapeutiske tilgange. Psykologer ansat i familiebehandlerteamet kan udrede børn/unge på rådgivers foranledning.

Team Godkendelse og Tilsyn fører tilsyn og godkender plejefamilier og opholdssteder, samt finder en egnet placering til børn og unge, der skal anbringes udenfor hjemmet samt superviserer og uddanner plejefamilier.

Team SSP koordinerer mellem skole, sociale myndigheder og politi. De enkelte medarbejdere dækker hver deres geografiske område af kommunen. SSP arbejder i lokalområderne, herunder på gaden, alt efter hvor der er problemstillinger, der kræver deres tilstedeværelse. Der er tæt samarbejde mellem SSP og Team Unge.

Socialvagten varetager en akutvagtordning uden for almindelig åbningstid i Børn og Familier. Den kan kontaktes ved henvendelse til vagthavende ved politiet tlf. 114 som efterfølgende kontakter Socialvagten.

§ 50 undersøgelse

Hvis Team Visitation har vurderet, at der er sociale problemer som kræver en nærmere undersøgelse, visiteres sagen til en rådgiver i Team Unge eller Team Børn. Som nævnt forudsætter sagsbehandling iværksat i disse team, at en socialfaglig undersøgelse afdækker et særligt behov for foranstaltning.

Den socialfaglige undersøgelse hedder i daglig tale § 50 undersøgelsen og er sagsbehandlerens værktøj i det videre arbejde.

Undersøgelsen skal afdække 6 fokuspunkter:

- ... Udvikling og adfærd.
- ... Familie.

- ... Skole/institution.
- ... Sundhed.
- ... Fritid.
- ... Andet relevant.

Dette foregår i samarbejde mellem rådgiver og familie, barn, skole, institution m.m. Jfr. Serviceloven skal der så vidt muligt foretages en samtale med barnet. Familien skal underskrive en samtykkeerklæring til indhentning af oplysninger fra eksterne samarbejdspartnere, herunder sygehus, læge, skole, institution m.v. Alle eksisterende oplysninger, nye oplysninger, beskrivelser af barnet og forældrene samles i en beskrivelse. § 50 undersøgelsen afsluttes med rådgivers faglige vurdering af hvilken foranstaltning, der evt. skal iværksættes for at afhjælpe barnets vanskeligheder eller ændre på familiens samlede situation. Forældrene og barnet over 15 år skal altid parthøres.

En § 50 undersøgelse kan også konkludere, at der ikke er grundlag for en foranstaltning.

Inden der træffes beslutninger om evt. foranstaltninger, skal der tillige være udarbejdet en handleplan. Handleplanen skal angive formålet med foranstaltningen.

Hvis der skal iværksættes en foranstaltning, skal der ifølge Serviceloven iværksættes den mindst indgribende foranstaltning som kan afhjælpe barnets særlige behov og familiens evt. vanskeligheder.

Ved eksempelvis. ansøgning om tilskud til et efterskoleophold, skal der desuden foreligge en økonomisk beregning med henblik på eventuel egenbetaling, hvori indgår familiens samlede indtægter samt godkendte udgifter indregnes.

Faglige enhed Småbørn - De pædagogiske konsulenter

Konsulentens arbejde indebærer:

- ... Når et barns udvikling / trivsel virker bekymrende, kan konsulenten i samarbejde med personalet og forældre, finde frem til en måde barnet kan støttes / stimuleres på samt medvirke til udarbejdelse af handlingsplan.
- ... Være medvirkende til, at der indhentes råd og vejledning fra andre faggrupper, hvis det vurderes nødvendigt.
- ... Kan medvirke til at udtænke andre måder personalet kan arbejde med barnet på.

En bekymring kan eks. være: En forsinket sprogudvikling, en adfærd hos barnet der vækker bekymring, en forsinket fysisk udvikling.

Inden konsulentens arbejde påbegyndes, vil forældre blive informeret af institutionens pædagogiske teamleder / personale.

Samarbejde med Børneklubben i København

Børneklubben er et landsdækkende tilbud om rådgivning og vejledning til familier med børn i alderen 0-6 år. Børneklubbens hovedopgave er at undersøge og udrede børn, som bliver henvist.

Kalundborg Kommune har et samarbejde med børneklubben, der betyder, at børnene i Kalundborg Kommune kan blive undersøgt via Børneklubben.

Samarbejdet består i at kommunen stiller lokaler til rådighed for børneklubben.

Forældre, sundhedsplejersker, dagplejepædagoger, daginstitutionspædagoger, læger, psykologer og sagsbehandlere kan alle henvende sig direkte til børneklubben med bekymring for et barns udvikling og trivsel. I Kalundborg Kommune er det typisk den pædagogiske konsulent der foretager indstillingen til børneklubben.

Når der er indstillet 2-4 børn fra Kalundborg Kommune til børneklubben, "flytter" personalet ud og foretager flere undersøgelser samme dag.

Børneklubben kan ved afslutningen af en undersøgelse aftale med forældre, at barnet henvises til Børnepsykiatrien hvis det skønnes relevant. Ved afsluttende undersøgelser herfra kan PPR inddrages i forhold til iværksættelse af specialpædagogisk bistand i henhold til § 20 stk. 2 foranstaltninger i Folkeskoleloven .

Faglige enhed Undervisning - Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

PPR består af 18 medarbejdere: 1 ledende psykolog, 8 psykologer, 1 talehørekonsulent, 5 talehørelærere, 1 læsekonsulent og 2 administrative medarbejdere.

Lovgivningsmæssige forpligtelser

PPR arbejder lovgivningsmæssigt i henhold til Folkeskoleloven, Efterskoleloven, Loven om de frie grund- og efterskoler samt Bekendtgørelse om lov om social service (når børn skal have hjælpemidler til deres tale-høre handicap). Småbørn i aldersgruppen 0-6 år, som har brug for særlig støtte, er også omfattet af Folkeskoleloven

PPR har lovpligtige skal-opgaver.

PPR psykologerne er forpligtet til at foretage årlige vurderinger af børn, hvis udvikling i henhold til Folkeskolelovens § 20 stk. 2 og Efterskolelovens § 25. stk. 1 og stk. 2, kræver særlig hensyntagen og støtte, dvs. elever i specialklasser, på specialskoler, på dagbehandlingstilbud med intern skoledel eller elever, som modtager støtte i mindst halvdelen eller den overvejende del af undervisningen.

Ordblinde elever er omfattet af disse årlige vurderinger, selvom omfanget af deres specialundervisning ikke udgør halvdelen af undervisningstiden.

PPR's psykologiske vurderinger foretages i samarbejde med pædagoger og lærere. Vurderingerne laves dels på baggrund af de elevplaner som PPR modtager, dels på baggrund af de udredninger psykologerne foretager.

På småbørnsområdet sker opfølgningerne halvårligt.

PPR's talehørelærere har pligt til at foretage opfølgning og rådgivning til forældre og lærere vedr. indstillede elever i dagplejen, dagtilbuddene og skolerne, som har sproglige vanskeligheder.

PPR's talehørelærere har pligt til at foretage halvårlige opfølgninger af småbørn i aldersgruppen 0-6 år, der modtager taleundervisning. Dette sker hhv. indenfor den undervisning, PPR's talehørelærere foranstalter ude i børnehaverne, eller med deltagelse i revisitationsmøder i Kalundborg Kommunes Sprogcenter

PPR's talehørelærere yder rådgivning til pædagoger og forældre vedr. børn med lettere sproglige vanskeligheder, der ikke nødvendiggør taleundervisning.

PPR's vurderinger indgår i (re)visitationen i Det Fælles Visitationsudvalg.

PPR udredninger

PPR's psykologer og tale-hørelærere foretager forskellige typer af undersøgelser: Psykologiske udredninger, pædagogisk psykologiske udredninger samt udredninger af børn med tale-sprogsvækkigheder

Børne- og ungdomspsykiatrien

Samarbejdet mellem psykiatrien og Kalundborg Kommune er beskrevet i Sundhedsaftalerne, der er indgået mellem Kalundborg Kommune og Region Sjælland. Disse kan findes på Region Sjælland's hjemmeside. Når det handler om borgere i aldersgruppen mellem 0-18 år, er det relevante afsnit i Sundhedsaftalerne at finde under "Indsatsområde 6: Indsatsen for mennesker med sindslidelse".

Alle henvisninger til børnepsykiatrien skal være med forældrenes samtykke. Kalundborg Kommune kan henvise børn i alderen indtil 12 år til Børnepsykiatrien. Når børnene er blevet 13 år er de henhørende under Ungdomspsykiatrien, hvor det er hjemmets læge der henviser.

Indenfor børneområdet kan PPR's psykologer og rådgivere i Faglig enhed børn og Familie henvise børn til Børnepsykiatrien. Såfremt der forefindes aktive sager i begge enheder på det barn man vil henvise, er det mest hensigtsmæssige, at de to enheder holder hinanden underrettet om, at man påtænker at foretage en henvisning. I konkrete sager kan der foretages henvisninger i et fælles samarbejde mellem PPR's psykologer og rådgivere, da indsatsområde 6 i Sundhedsaftalen omhandler kommunens forpligtelser indenfor begge enheders områder.

Inden man kan foretage en henvisning, skal der være mistanke om psykiatriske problemstillinger i henhold til ICD-10, som er det internationale diagnosesystem man arbejder efter. (Det er således ikke tilstrækkeligt, at lærere på kommunens skoler eller forældre kunne tænke sig en psykiatrisk udredning). Både PPR's psykologer og rådgivere deltager i relevante møder med psykiatrien, mens barnet er under udredning.

PPR og Faglige enhed børn og Familie modtager de erklæringer, som udarbejdes af psykiatrien efter en henvisning. Forældrene inddrages i det videre arbejde, og såfremt PPR i samarbejde med forældrene og skolen vurderer, at eleven ikke kan rummes i det nuværende skoletilbud, anvendes erklæringen af PPR's psykologer som dokumentation til Det Fælles Visitationsudvalg, når børn på baggrund af psykiatriske diagnoser vurderes at have behov for et specialskoletilbud i henhold til Folkeskolelovens § 20 stk. 2. I henhold til forældrenes retsstilling, skal de altid inddrages i hele visitationsprocessen.

I Faglig enhed børn og Familie anvendes erklæringerne i Team Handicap, når diagnosen giver grundlag for oprettelse af sag / ændring i foranstaltninger / ændring i udgifter til medicin o.a. i en verserende sag.

Hvis det vurderes, at unge over 12 år skal henvises til Ungdomspsykiatrien, kan PPR's psykologer på det foreliggende grundlag udarbejde en skriftlig PPR-vurdering, som forældrene kan tage med til egen læge med henblik på henvisning til psykiatrien.

Generelt foretager PPR's psykologer vurderinger på unge, som i forvejen er kendte af PPR. Psykiatrien har ingen henvisningsret til PPR. PPR-psykologerne foretager derfor ikke umiddelbart udredning af børn, som er henvist af egen læge, når Psykiatrien udbeder sig PPR udredning inden de tager stilling til det videre forløb.

Der pågår til stadighed dialog mellem psykiatrien og Kalundborg Kommune om samarbejdet, idet begge parter har begrænsede ressourcer, samtidig med at Sundhedsaftalen forpligter alle parter til, at samarbejdet skal fungere indenfor parternes forskellige lovgivningsmæssige forpligtelser.

PPR har to funktioner i organisationen

PPR arbejder i to parallelle spor i organisationen Kalundborg Kommune:

- ... Konsultativ praksis.
- ... Psykologisk udredning af børn, der er indstillet til PPR.

PPR's konsultative praksis

I henhold til Kalundborg Kommunes funktionsbeskrivelser for den centrale administration, har PPR i forhold til det tværfaglige samarbejde en opgave i at yde rådgivning til organisationens øvrige samarbejdspartnere indenfor børn og unge i aldersgruppen 0-18 år. I denne funktion bidrager PPR med fagspecifik viden, og medvirker i forskellige tværfaglige sammenhænge til, at de børn og unge, der måtte have brug for særlig hensyntagen eller støtte, også kan få den. Indenfor PPR's konsultative praksis arbejder PPR's psykologer og tale-hørelærere indenfor følgende områder:

- 1) PPR medvirker som vejledere på LP-modellen (Læringsmiljø og Pædagogisk analyse). LP-modellen er et treårigt program, hvor skolen i samarbejde med eksterne vejledere udvikler læringsmiljøet og bliver i stand til at foretage grundige, systematiske, forskningsbaserede pædagogiske analyser.

- 2) PPR tilbyder konsultativ bistand til alle kommunens dagtilbud og på alle folke- og friskoler. Indenfor dagtilbuddene har PPR tilbudt deltagelse i tidlige indsatsmøder i børnehaver, hvor børn med særlige behov drøftes, uden der er foretaget indstilling. Både i dagtilbuddene og på skolerne deltager PPR som rådgivere på dialogmøder inden der foretages indstilling til PPR. Børn der skal drøftes på dialogmøderne er børn, som ligger inderst på Børnelinjen, dvs. børn med lettere vanskeligheder af en eller anden art. På dialogmøderne ydes der rådgivning til såvel fagpersoner og forældrene. PPR's teoretiske udgangspunkt for den konsultative praksis er systemteoretiske tilgange, hvor fokus er at medvirke til at styrke relationerne mellem børnene / de unge og de voksne, så barnet / den unge opnår en bedre tilpasning til de krav, de møder, og segregering undgås. Forældrenes inddragelse i dialogmøder skal medvirke til, at man sammen kan identificere og kontrollere de faktorer, der er med til at opretholde bekymringen hos forældre og fagpersonerne i dagtilbuddene / skolerne. Talehørelærerne inviteres kun på dialogmøder i den udstrækning, vanskelighederne er af talemæssig eller sproglig art.
- 3) Rådgivning som opfølgning på de psykologiske og talepædagogiske udredninger, som PPR's fagpersonale foretager.

PPR's udredningsfunktion

Indenfor de lovpligtige skal-opgaver har PPR en ekspertfunktion som fagpersoner med kompetencer til at foretage udredninger indenfor forskellige fagområder (se ovenstående). Disse udredninger foretages kun efter der er foretaget indstilling til PPR på relevante skemaer. Der oprettes i henhold til de love PPR er omfattet af, journaler på alle indstillede børn efter cpr.nr. PPR er forpligtet til at opbevare journaler i henhold til gældende lovgivning.

PPRs åbne anonyme pædagogisk psykologiske rådgivning.

PPR's psykologer yder åben, anonym rådgivning til familier med børn i aldersgruppen 0-18 år, eller til unge – der er mindst 13 år gamle - uden at forældrene behøver være med. At rådgivningen er anonym betyder, at der ikke oprettes journal.

Rådgivningen ligger hver torsdag i tidsrummet kl. 15:30 – 17:30. Der skal bestilles tid hos PPR's sekretærer i forvejen. Telefonnumre til sekretærene findes i Handleguiden del 5.

Dem der søger rådgivning får én konsultation med en psykolog á 50 min varighed. Rådgivningen fungerer som en buffer i de familier, der har brug for en enkelt samtale for at få løst op for en problemstilling.

Såfremt psykologen i rådgivningen vurderer, at problemstillingen er alvorligere end først antaget, gives tillige rådgivning om, hvor familien kan få yderligere hjælp.

Faglig enhed Undervisning - Specialundervisningskonsulent

I Faglig enhed Undervisning sidder specialundervisningskonsulenten. Konsulenten deltager i Det Fælles Visitationsudvalg og varetager skoleplaceringer af børn og unge med særlige behov.

Specialundervisningskonsulenten godkender skoledelen i specialdagtilbuddene og deltager i opfølgingsmøder samt revisiteringer af eleverne. Specialundervisningskonsulenten har den direkte kontakt til folkeskolerne og specialtilbuddene i personsager, der vedrører skoleplaceringer og anden pædagogisk støtte i undervisningen. Specialundervisningskonsulenten har et tæt samarbejde med Faglig enhed børn og Familie, PPR samt Kalundborg Kommunes lokale specialtilbud.

DEL 5

Informationer og oplysninger

Faglig enhed Undervisning

Specialundervisningskonsulent
tlf. 59534516 / mobil: 51203732

PPR**Adresse**

PPR – Undervisning
Kirkevangen 11 B
4281 Gørlev
Ledende psykolog:
tfl. 59535459

Sekretariat – træffetider og tlf.

tlf. 59535521
tlf. 59535450
Sekretærerne træffes:
ma-tors kl. 8-15
fredag kl. 8-13

Specialpædagogisk Center

Specialpædagogisk center kan kontaktes via kommunes hjemmeside:

http://www.kalundborg.dk/Til_borgeren/Børn_og_familie/Rådgivning_og_støtte/Specialpædagogisk_Center.aspx

Faglig enhed Småbørn

Sukkerfabrikken
Algade 2D II
4281 Gørlev
Tlf. 59535513

man-ons kl. 8.00 -15.30
torsdag kl. 8.00 – 17.00
fredag kl. 8.00 – 13.30

Sundhedsplejen

Algade 2D
4281 Gørlev
tlf. 59534544

Ledende sundhedsplejerske
tlf 59534543

Faglig enhed børn og Familie

Kirkevangen 11b
4281 Gørlev
Tlf. 59535416

man-ons kl. 8-15
torsdag kl. 8-17
fredag kl. 8-13

SSP, Kalundborg

SSP kontaktes via Faglig enhed børn og Familie, eller via kommunens hjemmeside.
SSP Teamleder: Tlf. 59535435

Midt- og Vestsjællands Politi

Ring 114

DEL 6

Bilag

Bilag 1 - Tavshedspligt

Alle, der arbejder inden for offentlig forvaltning, har tavshedspligt. Det står i Forvaltningsloven § 27. Hvad enten du er ansat på en skole, i en institution eller i en faglig enhed, har du som udgangspunkt tavshedspligt og tavshedspligten ophører ikke ved ansættelsens ophør.

Studerende, praktikanter, eksterne konsulenter og bestyrelsesmedlemmer, der kommer i institutionen eller på skolen, har også tavshedspligt.

Tavshedspligten handler om de fortrolige og private oplysninger, som du erfarer gennem dit arbejde. Der er visse undtagelser til reglerne om tavshedspligt. Du har i nogle tilfælde *ret* og i andre situationer faktisk *pligt* til at videregive oplysninger. Når du skal videregive eller indhente oplysninger, er det nødvendigt at vide, hvad der er fortrolige og private oplysninger samt hvilke oplysninger, du har ret og pligt til at videregive. Det kan du læse om i næste afsnit.

Samarbejde og videregivelse af oplysninger

Hvis et barn ikke trives, skal du som professionel samarbejde med andre faggrupper, forældrene og/eller barnet. Reglerne om tavshedspligt og udveksling af oplysninger er rammen om dette samarbejde. Samarbejdspartnere kan have brug for oplysninger, der har betydning for det daglige arbejde med barnet. Samarbejdspartnere kan *anmode* om oplysninger, eller du kan af *egen drift* give oplysninger om barnet. Hvis f.eks. skolen eller institutionen arbejder med et barns sociale udvikling, kan der være et behov for at kende til den faglige enhed Børn- og Familie's indsats i forhold til familien.

Det er vigtigt for samarbejdet med forældrene og barnet, at de oplever, at de er med på råd i løsningen af problemerne gennem dialog og samarbejde. Det er også vigtigt, at du sikrer dig, at forældrene kender de oplysninger, som du kender. Dette følger af reglerne om partshøring. Samarbejdet bør bygge på en grundholdning om, at det sker i fælles interesse.

Af hensyn til samarbejdet med forældrene bør du altid forsøge at få deres udtrykkelige samtykke til at videregive oplysninger. Det samme gør sig gældende for unge over 15 år.

Samtykke (Persondataloven § 3, nr 8)

- ... Samtykket skal som hovedregel være skriftligt.
- ... Samtykket skal indeholde information om hvilken type af oplysninger, der må videregives til hvem og til hvilket formål (informeret samtykke).
- ... Samtykket gælder til det trækkes tilbage.

Kravet om samtykke gælder kun for fortrolige oplysninger.

Ønsker du at videregive en oplysning, som ikke er fortrolig, kan du gøre det uden samtykke. Det gælder for eksempel generelle oplysninger om, hvor mange børn, der går i klassen, hvilke børn, der danner gruppe med hvem i en børnehave, eller at "Rasmus går til fodbold". Der henvises til datatilsynets hjemmeside www.datatilsynet.dk

Fælles forældremyndighed

I sager, hvor der er fælles forældremyndighed, og hvor forældrene bor sammen, er der sjældent anledning til problemer. Problemerne kan opstå, når forældrene ikke længere bor sammen, men fastholder den fælles forældremyndighed. Den forælder, der har barnet boende, kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være. det gælder f.eks. beslutninger om barnets daginstitution, barnets daglige velbefindende, herunder konsultation af PPR psykolog. Væsentlige beslutninger kræver derimod enighed mellem forældrene, når de har fælles forældremyndighed. Dette gælder bl. a. spørgsmål om flytning til udlandet

(herunder Grønland / Færøerne), religion, væsentlige lægelige indgreb, skole, SFO og deltagelse i risikobetonede fritidsaktiviteter (dykning, boksning, motorsport mv.). Uenighed om væsentlige spørgsmål vedr. barnet må løses ved, at forældrene ved rådgivning eller konfliktmægling i statsforvaltningen får løst op for deres konflikt.

"Samme myndighed" eller "anden myndighed"

Der er forskel på de regler, der gælder for at videregive oplysninger inden for samme forvaltningsmyndighed og til anden forvaltningsmyndighed².

Hvis en myndighed *må* videregive en oplysning, *skal* den videregives, når der kommer en anmodning (§31) Man *må* kun indhente fortrolige oplysninger, der har betydning for arbejdet (§32).

Med ophævelse af forvaltningslovens § 28 i forhold til videregivelse af oplysninger om enkeltpersoner til en anden forvaltningsmyndighed er reglerne flyttet over i persondatalovens kapitel 4.

Forvaltningslovens øvrige bestemmelser er ikke ændret, hvorfor eksempelvis §§ 31 og 32 stadig er gældende. Ifølge § 31 *skal* en myndighed videregive de oplysninger en anden myndighed anmoder om, hvis myndigheden *må* videregive dem.

Kommunen er som udgangspunkt at betragte som en og samme forvaltning. Er der tale om videregivelse til eksempelvis en skole, men ikke en daginstitution, er der tale om videregivelse til en anden forvaltningsmyndighed.

Er der tale om at videregive oplysninger inden for samme forvaltning, skal forvaltningslovens § 32 iagttages. Man *må* ikke skaffe sig oplysninger, der ikke har betydning for udførelsen af sit arbejde. Det betyder, at der skal være en saglig begrundelse (klart fagligt formål) for at der kan videregives oplysninger uden samtykke (der er forskel på "need to know" og "nice to know").

Er der brug for at vende sagen med henblik på evt. sparring, er der altid mulighed for at drøfte sagen anonymt, så længe ikke alle ved, hvem der er tale om i det konkrete tilfælde.

Er man i tvivl om, hvorvidt man *må* videregive oplysninger i en konkret sag, kan juristerne i direktionssekretariatet kontaktes for en evt. afklaring.

Forældre uden forældremyndighed

Den forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til at få orientering om sit barn fra skolen, institutionen og social- og sundhedsvæsenet. Reglerne er fastsat i Forældreansvarsloven, som trådte i kraft i oktober 2007.

De bærende hensyn bag Forældreansvarsloven er, at barnet har ret til begge sine forældre. Barnets perspektiv skal belyses i hver enkelt sag om forældremyndighed, samvær eller barnets bopæl. Forældrene har fælles forældremyndighed, og den kan kun ophæves af retten, hvis der er tungtvejende hensyn til barnet, der taler for det, eller hvis forældrene bliver enige herom. Det betyder, at det er forældrenes fælles ansvar at samarbejde omkring barnet.

Har du spørgsmål om forældremyndighed, samvær og barnets bopæl, kan du kontakte Statsforvaltningen.

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt det kan skade barnet at give den forælder, som ikke har forældremyndigheden, orientering om barnet, skal du drøfte det med din leder.

² Den kommunale forvaltning er opdelt i en række forvaltningsgrene, Skole- og Børneforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundhedsforvaltningen m.fl., der løser forskellige opgaver. Med enkelte undtagelser udgør den kommunale forvaltning og dens institutioner én stor forvaltningsmyndighed. Folkeskolen og SFO er en af undtagelserne, der udgør en forvaltningsmyndighed i sig selv.

Hvad er forældrenes ret?

Forældre uden forældremyndighed har efter anmodning ret til at få orientering om konkrete forhold vedrørende barnet, f.eks. fra skole eller institution. Forælderen har ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skolen og i institutionen. Orientering kan også være mundtligt. Men du må ikke give fortrolige oplysninger om den forælder, der har forældremyndigheden. Forældre uden forældremyndighed har ret til efter anmodning at få orientering om generelle sociale aktiviteter på barnets skole, i dagtilbuddet og lign. Og de har adgang til at deltage i disse aktiviteter.

Kan du nægte at videregive oplysninger?

Du kan nægte at give konkrete oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold. Du kan også nægte at orientere om barnets deltagelse i generelle sociale aktiviteter, hvis du / I vurderer, det vil være til skade for barnet. Forælderen har ret til at få en skriftlig afgørelse med begrundelse og klagevejledning. Forælderen kan klage til Statsforvaltningen over afgørelsen om, at de nægtes en orientering. Statsforvaltningen kan i særlige tilfælde fratage den forælder, der ikke har forældremyndigheden, adgang til at få orientering om barnet. Det kan f.eks. ske, fordi den forælder, der har forældremyndigheden eller institutionen beder om det. Afgørelsen har virkning fra det tidspunkt skolen eller dagtilbuddet får Statsforvaltningens afgørelse.

Bilag 2 – Underretningsblanket (vedhæftet som PDF fil)